

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 - 2413
Konu : Bursa Milletvekili
Sena KALELİ'nin
Yazılı Soru Önergesi

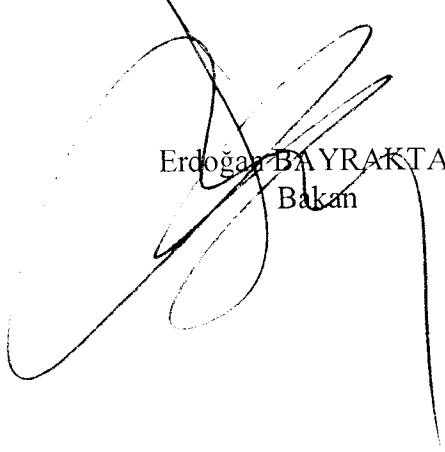
.../.../2013 3013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 14.06.2013 tarihli ve 43452547-120.07-128743 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Sena KALELİ'nin Bakanlığıma yönelttiği, TBMM 7/24853 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (2 sayfa)

BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN SENA KALELİ'NİN
TBMM 7/24853 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR :

21. Yüzyılın stratejik kaynaklarından biri olan su konusu ülkemizin de en önemli sorunlarından biridir. Tüm dünyada titizlikle korunan, üzerinde hiçbir yapılaşmaya izin verilmeyen su havzaları ülkemizde bilinçsizce yok edilmekte ve kirletilmektedir. Tarım alanları, meralar ve su havzaları ranta dayalı politikalara kurban edilmekte, köyler boşalmakta ve boşaltılmaktadır. Bursa'nın İnegöl İlçesine bağlı Tüfekçikonağı Köyü'ne kurulması planlanan hidroelektrik santrali de, bölgedeki Sulhiye, Mezit, Osmaniye, Eski Karacakaya, Rüştüye, Yeniköy, İhsaniye, Kınık, Özlüce ve Kurşunlu köylerine ait tarım alanları ve su havzalarını tehdit etmektedir. Bölgede yaşayan bütün köylülerin ve çevreci derneklerin karşı çıkmasına rağmen Bursa Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından verilen "ÇED gerekli değildir" raporuyla doğa ve çevrede oluşacak kirliliğe yasal zemin hazırlanmıştır. Oysa Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED); gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları ifade etmektedir.

Öte yandan su konusu aynı zamanda bir demokrasi sorunudur. Sağlıklı yaşam hakkı gereği herkesin, her canlının temel ihtiyacını karşılayacak miktarda temiz suya erişim hakkı vardır. Bu hakkın yerine getirilmesinde merkezi yönetim kadar, yerel yönetimlere ve yörede yaşayanlara da önemli sorumluluklar düşmektedir. Bu bağlamda;

1-İnegöl'ün Tüfekçikonağı Köyü'ne kurulması planlanan hidroelektrik santralinin bölge köylerine, içme suyuna, tarımsal alanlara, meralara ve doğal flora ve faunaya vereceği zarar konusunda bir çalışma yapılmış mıdır?

2-Tüfekçikonağı Köyü'ne kurulması planlanan hidroelektrik santralinin getirisi; toprağa, suya, ormana ve doğal yaşama vereceği zarara değer midir?

3-Tüfekçikonağı HES projesinin çevre ve doğaya zarar vermeyeceği düşünülüyor ve savunuluyorsa neden Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporu gerekli değildir kararı verilmiştir? HES'in vereceği zararların açığa çıkmasını engellemek amacıyla mı bu karar alınmıştır?

4-ÇED raporuyla sadece projenin yapımı ve uygulanması değil, faaliyetin bitmesinin ardından yapılması gerekenler de planlandığına göre, Bursa Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, faaliyet sonrası yapılması gerekenleri planlamayarak köylüleri kendi kaderleriyle baş başa mı bırakmaktadır?

5-Tüfekçikonağı Köyü'ne kurulması planlanan hidroelektrik santraliyle ilgili başta bu bölgede yaşayanlar olmak üzere halkın, bilim çevrelerinin, sivil toplum kuruluşlarının, kurum ve kişilerin, fikir ve görüşleri neden dikkate alınmamaktadır?

6-Tüfekçikonağı HES projesi için verilmiş olan "ÇED raporu gerekli değil" kararının geri alınması ve sürecin yeniden değerlendirilmesi konusunda bakanlık olarak bir girişiminiz olacak mıdır?

CEVAPLAR :

Yapılması planlanan herhangi bir faaliyet ÇED Yönetmeliğinin EK-1 Listesinde yer alıyorsa ÇED Olumlu veya Olumsuz kararı, Ek-2 Listesinde yer alıyorsa ÇED Gerekli Değildir veya ÇED Gereklidir kararı verilir.

17.07.2008 tarihli ÇED Yönetmeliğinin 5 inci maddesi uyarınca Ek-2 Listesinde yer alan Seçme ve Eleme Kriterlerine tabi projelere ilişkin “ÇED Gerekli Değildir” veya “ÇED Gereklidir” kararı verme yetkisi Valiliklere devredilmiş olup, söz konusu proje hakkında Bursa Valiliği (Mülga İl Çevre ve Orman Müdürlüğü) tarafından “ÇED Gerekli Değildir “ kararı verilerek Mülga Çevre ve Orman Bakanlığına bildirilmiştir.

Önergede belirtilen hususlar hakkında Bursa Valiliğinden alınan bilgiler aşağıda yer almaktadır.

1- Tüfekçikonak Hidro Enerji Elektrik Üretim A.Ş. tarafından gerçekleştirilmesi planlanan “Tüfekçikonağı Hidroelektrik Santrali, Boğakaya, Bıçkıdere ve Karaburun Regülatörü (5,184 MW kurulu gücünde)” projesi için Bursa Valiliği (Mülga İl Çevre ve Orman Müdürlüğü) tarafından 25.06.2010 tarihinde “ÇED Gerekli Değildir Kararı” verilmiştir.

Bahse konu karar aşamasında, ilgili kurumlar olan DSİ 1. Bölge Müdürlüğü, Orman Bölge Müdürlüğü, Tahtaköprü Belediye Başkanlığı (İnegöl), Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) tarafından olumlu görüş verilmiştir.

2-Söz konusu “ÇED Gerekli Değildir Kararı” verilmesi esnasında, ÇED Yönetmeliği başta olmak üzere çevre mevzuatı hükümleri uygulanmıştır.

3- Tüfekçikonak Hidro Enerji Elektrik Üretim A.Ş. firması tarafından, İlimiz İnegöl İlçesi, Tüfekçikonak Köyü adresinde, gerçekleştirilmesi planlanan “Hidroelektrik Santrali İlave Regülatör ve Proje Değişikliği” Projesi ile ilgili olarak proje sahibi tarafından Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliğinin 16 ncı maddesi uyarınca, Proje Tanıtım Dosyası hazırlanarak, 26.12.2012 tarihinde Valiliğimize (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) başvuruda bulunulmuş olup, ilgili kurumlardan (DSİ 1. Bölge Müdürlüğü, Orman Bölge Müdürlüğü, Orman ve Su İşleri Bakanlığı 2. Bölge Müdürlüğü, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, TEİAŞ, EPDK, MİGEM) görüş istenmiştir. ÇED Yönetmeliği kapsamında işlemleri devam etmektedir.

Ayrıca, bahse konu Proje Tanıtım Dosyasında, DSİ 1. Bölge Müdürlüğü tarafından onaylanmış, “Su Kullanım Hakları Raporu” mevcut bulunmaktadır.

4,5- Söz konusu proje, çevre mevzuatı kapsamında değerlendirilerek gereği uygulanacaktır.

HES Projeleri Bakanlığımız tarafından yalnızca çevresel etki değerlendirmesi kapsamında incelenmekte olup, HES’lerin kurulumunun planlanması ve yapımı konusunda yetki ve sorumluluğumuz bulunmamaktadır.

6- Bakanlığımız ve/veya Valiliklerce verilen ÇED Kararlarının geri alınması ancak yargı kararı ile mümkün olabilmekte, ilgili idarenin tasarrufunda bulunmamaktadır.